

Einstein'ı Aşmak

Görelilik Teorisi'nin yüzüncü yılı dolayısıyla "Dünya Fizik Yılı" ilan edilen 2005 yılında hâlâ Einstein'ın bıraktığı yerde sayılırız. Onun hayali, bilimin de en büyük gereksinimi olan bir birleşik alan teorisini oluşturamamışız hâlâ.

Bence bunun nedenlerinden en önemlisi bilimsel araştırma yaparken, felsefi düşünmemek ya da yanlış felsefeye sahip olmak. Einstein'ın (her ne kadar kesin nedenselliğe inandığı için, atomaltı parçacıkların davranışlarındaki doğal belirsizlikten kaynaklanan olasılı nedenselliğe bir türlü alışamayıp "Tanrı zar atmaz" dediye de) "Bir önyargıyı yok etmek, bir atomu parçalamaktan zordur" ve Newton'un "Fizik, kendini metafizikten koru!" sözleri önemini günümüzde de koruyor. Bilim insanlarının bir kısmı da dahil olmak üzere hâlâ açıklamadıklarımız karşısında metafizik güçlere başvuruyoruz. Oysa her şeyin, hiç çözemese bile, mutlaka bilimsel bir açıklaması vardır. Bilimsel yöntem, olayları metafizik güçlere başvurmadan açıklamaya çalışmaktır. Bunu ne kadar çabuk fark edersek o kadar çabuk gelişiriz.

Nedenlerden bir diğeri, bilimin ve büyük keşifler yapan biliminsanlarının tabu haline getirilerek sorgulanmaması, bilimin tamama erdiği sanılıp, bilimin son bulgularının en son ve kesin bilgilermiş gibi kabul edilmesi, yeni bilimsel önerilere, yeniliklere karşı çıkılması ve insanların yaratıcılıklarının ve cesaretlerinin kırılıp yok edilmesi. Hiç kimse hatasız, eksiksiz, çelişkisiz ve mükemmel değildir. Hiçbir doğa yasası da tam olarak, birden keşfedilemez. Zaman içinde birkaç kişinin in-

celemesinden, yanlışlarını ve eksiklerini gidermesinden sonra gelişir, olgunlaşır ve yasa haline gelirler. Yasalar bile zamanla yanlış ve eksik oldukları anlaşılırsa değiştirilirler. Çünkü ilerleme daha çok yanlışları bulup kanıtlamakla olur. Bulduğumuz yanlışın yerine doğrusunu koymamız da şart değildir. Yani bir şeyin yanlış olduğunu bilebiliriz, fakat doğrusunu bilmeyebiliriz. Örneğin, Aristoteles'in yanlışları günümüze kadar gelmişse, bunun suçlusu o değil, onu sorgulatmayan ve sorgulamayanlarda. O, elinden geleni yapmış, zamanına göre en kapsamlı bilimsel araştırmayı yapmış ve büyük bir bilgi birikimini oluşturmuş; ama çabaları Ortaçağ karanlığına gömülmüş. Bize düşen de onu yere vurmamak değil, onun bilgilerini sorgulayıp düzeltmekti. Bilim insanları keşiflerini kendinden öncekilerin yanlış ve eksiklerini düzelterek yapmışlardır. Einstein'ın da düzeltmelerini düzeltmek bize düşüyor. Yanlışları ve eksikleri, onlara olan saygımızı eksiltecek değil. Onlar, elinde meşalelerle insanlığın önünden gidenler. Onlar en büyük saygıyı hak edenler.

Einstein'ın keşiflerinin çoğu önceden keşfedilmiş zaten. Evrimin doğal bir sonucu olarak keşifler birkaç kişi tarafından aynı zamanlarda yapılıyor ve keşfedilenlerin anlam ve önemi daha sonradan anlaşılıyor genellikle. Einstein'ında da diğerleri gibi yaptığı, bu keşifleri sorgulayıp birleştirerek bunlara "E=mc²" eklemek oldu. Bu keşifler, aralarındaki bağlantılar kurulup birleştirilince, insanların evrene ve dünyaya bakışlarını değiştirdi. Bu denklemin kendisi küçük, ama (belki de Einstein'ın kendisinin bile tam olarak anlayamadığı) anlamı çok büyük. Bunun an-

lamı; evrendeki madde saf kütleli enerjiden oluşmuş. Peki enerji neden oluşmuş? Enerji de maddeden oluşmuş. Madde, enerjinin bir şeklidir yalnızca ve enerjinin iş yapma yeteneği hiç bitmez, korunur. Yani, şu gördüğümüz haliyle ezeli ve ebedi değildir evren. Evrendeki her şey sürekli bir hareket halinde kendini yeniler durur. Atomaltı parçacıklardan evrenin kendisine kadar her şey bir canlı gibi doğar yaşar ve ölür. Evren yalnızca kendisini ve kendi bilimsel doğa yasalarını içerir.

İnsanlık ve bilim, evrenin yaşına kıyasla daha çok yeni. Bizler bilim ve teknolojinin patladığı çağlarda yaşıyoruz. Kendimizi teknoloji sarhoşluğuna kaptırıp bilimi bir kenara atmış gibiyiz. Oysa daha, yanlış bildiğimiz ve bilmediğimiz çok şey var ve bizim bu keşifleri yapma şansımız ve sorumluluğumuz var. Kendini aşan neleri, kimleri aşmaz ki. Kendimize güvenip sorgulayalım bilimi, bir çocuk saflığı ve bir deli cesaretiyle; küstahlıkla, şarlatanlıkla suçlanmaya, küçümsenmeye, alay edilmeye aldırmadan. Doğruları görebilen çoğunluk değil, azınlıktır. Yani bütün dünya yanlış, bir tek sen doğru olabilirsin; Demokritos, Galileo, Einstein ve daha nice celeri gibi. Einstein'ında "Benim özel bir yeteneğim yok. Yalnızca fazla meraklıyım" dediği gibi, ihtiyacımız olan, korkulardan ve zincirlerden arınmış özgür bir zihin ve merak yalnızca. Keşfedilmeyi bekleyen bilimyenler, gözlemediğimiz, okuduğumuz yerlerde bize el sallıyorlar, bir adada mahsur kalmış, kurtarılmayı bekleyenler gibi. Bizse onları göremiyoruz, gözündeki gözlüğü arayanlar gibi.

Nilufer Tekin/Zonguldak

Kaynak Desteği

Biz Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesi'nde okuyan parasız yatılı öğrencileriz. Biyoloji laboratuvarımızdaki doküman ve araç - gereç eksikliğinden dolayı kurmak istediğimiz biyoloji kulübünü gerçekleştiremedik. Gereken araştırmayı ve bilimsel gözlemi yapamadığımızdan dolayı projelerimizi başlatamıyoruz. Derginiz de, proje geliştirmeye çalışan gençlere hep destek oluyor, kapılar aralıyor. Bize de gereken doküman ve araç - gereç temini konusunda yardımcı olun. Sesimizi duyurun.

Ali Uysal - Mehmet Nas
Savaştepe Anadolu Öğretmen Lisesi/Balıkesir

"Bir Kitap - Bir İnsan" Kampanyasına Destek

Kırıkkale Anadolu Teknik - Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi'nde Edebiyat öğretmeniyim. Okulumuzdaki kütüphanemizi zenginleştirmek ve çağın gereklerine uygun hale getirmek istiyoruz. Bunun için, "Bir kitap - Bir İnsan" parolasıyla Türkiye çapında bir kitap kampanyası başlattık. Elleri sanatla yoğrulmuş gençlerimizi bilginin olağanüstü gücüyle donatalım. Gelin geleceğimizi emenet edeceğimiz bu gençlere hep birlikte yardım edelim. Kitap desteğinizi bekliyoruz.

Halil Yücel/Kırıkkaleli Anadolu Tek. Lise ve End. Meslek Lis. Tel: (288) 214 10 80

Bilimsel Konularda Destek Bekliyoruz

Hüseyin Avni Sözen Anadolu Lisesi'nde Bilim Merkezi Kulübü'nün başkanımıyım. Her türlü bilimsel konuda yardıma ihtiyacımız var. Bize bilgi birikimini aktaracak öğretim üyelerimize, uzmanlarımıza sesleniyorum: Okulumuzda konunuzda vereceğiniz konferans, seminer vb. konularda lütfen benle irtibata geçin. Şimdiden herkese teşekkür ederim.

Beğüm Bilgiler
mail: nighthawk_bego@hotmail.com